

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dingsdags, 's dondertdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 3 JANUARI.

NIEUWJAARSGIFTEN

AAN PIUS IX.

1ste LIJST.

M. Pa. J. Peeters Deken te Tongeren.	fr. 100,00
Vanhaeken aumônier de l'hôpital.	20,00
Naamloos	20,00
"	20,00
"	5,00
Parochie Herderen, 1 ^{ste} storting	40,00
M. Oscar Schaezen	100,00
M ^{me} v ^r Jansen	50,00
M. L. Schaezen, président honoraire à la Cour d'Appel de Liège	50,00
Une demoiselle de Tongres	5,00
Une dame de Tongres	50,00
M. Victor Laminne	10,00
M. Massar, pastoor te Vechmaal	80,00
Naamloos van Vechmaal	5,00
Anonyme de Tongres	2,00
M. Schils de Tongres	2,00
M. Collée, uitgever	10,00
Totaal, fr.	569,00

Indien er nog rechtzinnige menschen zijn die niet begrijpen dat liberaal en vrijdenker eene en dezelfde zaak zijn, die goede onnoozele lieden zouden wel doen van de oogen te openen op de begrafenis van den ongelukkigen Noyen.

Leest alle gazetten die de dood van den opsteller der *Vedette* aangekondigd hebben. Alle hebben zorg van te verklaren dat Noyen gestorven is als vrijdenker, en dat hij zonder priester of kruis zal begraven worden. De groote titel die M. Noyen aanspraak geeft op de achtung der liberalen is zijne hoedanigheid van vrijdenker, van vijand der kerk, van goddelooze gazetschrijver.

Wil men nog andere bewijzen? Eenige dagen vóór de dood van den opsteller der *Vedette*, zeiden sommige tongersche liberalen aan wie het wilde hooren, dat, indien Noyen het ongeluk had van zich te biechten, zij niet op zijne begrafenis zouden verschijnen. — Zij wilden dus niets anders dan de vrijdenkerij verheerlijken.

Luistert nu naar de woorden van M. Claus, opsteller van den *Précurseur*, van Antwerpen, die de eer heeft gehad het laatste vaarwel op het lijk uit te spreken. M. Claus spreekt in name der belgische drukpers; hij komt van de oevers der Schelde en hij vreest niet van rechtuit te spreken.

« Liberalen van Tongeren, zegt hij, ik » bedank u. Laat mij u zeggen hoe zeer wij » het *manhaftig* en trotsch voorbeeld begrij-

pen welk deze dood ons toont. Wij ook, » in het noodlottig uur, *wanneer wij zullen » te strijden hebben met dien geest der duis- » ternissen die zich indringt en altijd zweeft » rond elken stervenden mensch*, wij ook » zullen den *God des Vooruitgangs* aanroepen, » de eenige die het licht verspreidt. enz.

Na deze redevoering, die van het begin tot het einde niets anders was dan een aaneenschakeling van snoode godslasteringen, zet de liberale processie zich in beweging.

Wie bekleedt daar eene plaats in? Vreemde vrijdenkers van alle hoeken des lands bij een getrommeld, benevens de leden der liberale associatie van Tongeren. Er ontbrak geen een van die tongersche liberalen die in tijd van kiezingen zoo schoon spreken over hunnen eerbied voor den *godsdienst hunner vaderen*.

Bewijst dit niet eens te meer zoals wij het verleden week zegden dat er geen verschil meer bestaat tusschen vrijdenkers en liberalen, en dat de laatste slechts wat meer schijnheiligheid hebben? Het schandaal waarvan wij verleden week getuigen zijn geweest was noodig om de maskers doen te vallen en de oogen der rechtzinnige lieden te openen.

Al wie belang stelt in den voorspoed van ons stads-collegie, moet grootelijks bedroefd zijn over het godrag van sommige professors die deel genomen hebben aan het schandaal der burgerlijke begrafenis van den opsteller der *Vedette*. Het is niet zonder reden dat de eerw. abt Mievis, professor van godsdienst in het collegie, geprotesteerd heeft tegen het gedrag van eenige zijner ambtgenoten die ons voornaamste gesticht van onderwijs zulken geweldigen slag hebben toegebracht.

Indien de katholieke ouders geen vertrouwen meer hebben in het onderwijs van zulke professors, indien burgers en vreemdelingen hunne kinderen naar andere gestichten zenden, waar zij de zekerheid hebben dat het godsdienstig en zedelijk onderwijs met het wetenschappelijk onderricht gepaard gaat, indien ons collegie met ondergang bedreigd wordt, aan wie is de schuld hiervan te wijten?

Talrijke lezers hebben geklaagd dat de protestatie van M. Mievis in het fransch verschenen is in den *Postrijder*. Om aan hun verlangen te voldoen geven wij heden de vlaamsche vertaling van dat stuk.

Protestatie.

« In den naam van den katholieken godsdienst waarvan het onderwijs in het stads-collegie en in de middelbare school mij is toevertrouwd, protesteer ik tegen de daad

liepen, had hij in de kas van het regiment gegrepen, en was hij om zijn woord van eer te kunnen houden, een eerlooze dief geworden. Dat had plaats in 't begin der maand, Intusschen had hij nog altijd gehoopt op een of ander gelukkig toeval op eenigen oorlogsbuit of iets dergelijks, maar zijne hoop was ijdel geweest. Nu liep de maand ten einde, en hij moest er aan denken om zijne schuld te dekken, wilde hij niet van zijn misdrijf overtuigd en als een dief infaam gekasseerd worden.

— En nu kwam hij zijnen toevlucht zoeken bij uwen vader? Wist hij dan niet, dat deze ook geen vermogen bezat!

— Hij wist dat wel, en hij kwam tot mijnen vader, niet om den bijstand van dezen in te roepen maar hij kwam tot hem als een ter dood veroordeelde misdadiger, die in de laatste biecht verlichting voor zijn geweten zoekt, die zijne schuld bekend, en degenen, tegen wie hij misdreuen heeft, om vergiffenis smeekt. Hij viel voor mijn vader op de knieën en bezwoer hem met tranen in de oogen, dat hij hem vergiffenis zou schenken wegens den smaad, welken hij over onzen naam zou brengen. Hij deelde mijnen vader zijn besluit mede, om morgen in den slag den dood te zoeken zij het niet door een vijandelijk kogel, dan door zijn eigen. Maar mijn vader was niet slechts een dapper soldaat, maar ook een vroom kristen, en als zoodanig schonk hij ook zijne vergiffenis aan den berouwhebbenden zondaar, maar eischte van hem, dat hij het aan God zou overlaten, of Hij hem van het leven bevrijden wilde en dat hij, wanneer hij morgen in den slag den dood niet mocht vinden, zich zelve toch niet van kant maken zou.

— En beloofde hij dat aan uwen vader?

— Hij beloofde het hem sire. Den gehele nacht bleven zij bij elkander, mijn grootvader vol inwendige vertwijfeling welke hij echter voor den

van godsdienst-vijandschap daargesteld door degenen mijner ambtgenoten die deel genomen hebben aan de begrafenis van den ongelukkigen Noyen.

» Hoe! de directeur van ons gesticht deed over eenigen tijd eenen weekbladschrijver vervolgen en veroordeelen omdat deze hem beschuldigd had van een ongodsdiensdig onderwijs te geven; en nu komt die zelfde directeur door een veel erger en veel welsprekender onderrwijs, door zijn eigen voorbeeld, zijne goedkeuring te kennen geven voor eene ongodsdiensdige begrafenis, plaats nemen in eenen stoel van vrijdenkers en, onder de oogen zijner leerlingen, zijne achtung betoonen aan eenen mensch, wiens leven en dood niets anders geweest zijn dan eene beleediging tegen alles wat zij, als professors door hunne leerlingen moeten doen eeren en eerbiedigen.

» Ik protesteer dus krachtadig. Ik ben zulks verschuldigd aan mijn geweten, ik ben het verschuldigd aan mijne leerlingen en aan de ouders die met recht beangst zijn voor de godsdienstige belangen hunner kinderen.

» Men zal mij zeggen dat verscheidene familie-vaders deel maakten van den stoel; ik weet het te goed; ook voor deze, hoewel ik vrees dat hunne kinderen eens tegen hun de gevolgen van dit onderwijs zullen afleiden, bid ik voor hun het gebed van den Zaligmaker: » Vergeef het hun, Heer, zij wisten niet wat zij deden.

Tongeren, den 27 december 1873.

J. Mievis, professor van godsdienst.

Hoefsmeden.

Openbare lessen over de hoefsmederij zullen, in 1874, geopend worden bij de veerartsenschool van den Staat, te Careghem.

Deze lessen zullen gegeven worden, in het fransch, door den H. De Gve, leeraar bij de voornemde school, en, in het nederduitsch, door den H. Van Herten, veerarts te Brussel.

Worden op de lessen aangecommen, de hoefsmeden, ten minste 20 jaren oud en die sedert twee jaar ten minste hinnen stiel uitoefenen.

De lessen zullen alle zondagen gegeven worden, te rekenen van den 22 februari aanstaande tot den 5 mei daarop volgende, 's voormiddags, ten elf ure.

In de eerste vergadering zal men zich uitsluitelijk bezig houden met te onderzoeken of de tegenwoordig zijnde personen de vereischte grondregelen bezitten om de andere lessen niet vrucht te volgen.

De hoefsmeden die voor de conferentien verlangen aangecommen te worden, moeten zich, voor den 1° februari 1874, laten inschrijven bij den directeur der veerartsenschool te Brussel, met overlegging van een getuigschrift van den burgemeester hunner gemeente bestaande dat zij de voorwaarden vereischt bij art. 2 hierboven vereenigen.

vader zijner dierbare vrouw trachtte te verbergen. Den volgenden dag had de slag plaats. Beide mannen, mijn vader zoowel als mijn grootvader, stortten zich in het hevige gebrang van den slag, waar hij zich daar zochten, was niet het leven maar den dood. Zij wilden zich geene laweren verwerven, maar slechts een stukje lijkkled, om daarmee hunne schande te bedekken. Maar de dood wilde niets van hen weten. Beiden hadden het leven er afgebracht, beiden hadden de schitterendste bewijzen van dapperheid gegeven. Mijn grootvader droeg het bewijs daarvan gedurende zijn leven met zich mede. Bij het bestormen eener vijandelijke batterij werd hij neergeslagen, en met wonden overdekt van het slagveld gedragen. Mijn vader bleef, zoals uwe majesteit weet, ongekwet. Slechts zijne ziel was gewond, en zijn hart bloedde wegens de schande, die hem te wachten stond. Daar werd hem een dag na den slag de ridderorde van wege uwe majesteit toegezonden. Mijn vader was de tien dukaten niet rijk, welke hij bij het ontvangen van het eereblijk betalen moest. Hij zond het dus terug. Toen liet uwe majesteit hem in hare tent roepen, en met ronkelende oogen gaf uwe majesteit hem te kiezen tusschen het ridderkruis en het geld.

— O, nu begin ik er iets van te begrijpen, mompelde de koning zachtjes bij zich zelve.

— Sire, toen mijn vader mij dit tooneel verhaalde, werd hij bleek en sidderde hij, als ware het hem zoo pas overkomen; de tranen vloeiden hem bij stroomen uit de oogen, toen hij mij zegde wat hij op dat oogenblik geleden had. Daar lag het ridderkruis, naar welks bezit hij altijd zoo vurig verlangd had, en daarnaast lag het geld. De ridderorde zou zijn roem geweest zijn, het geld was de eer zijner familie. Hij dacht aan zijne dierbare vrouw, aan zijn zoon, en aan de schande, welke deze beiden even goed als hem treffen zou. Hij nam het geld. Hij zag den blik van voront-

Stads- & provincie nieuws.

In het laatste nummer der *Illustration Européenne* staat het portret van Louis Ramaekers, den boer van Diepenbeek die het middel uitgevonden heeft om aarde in plaats van kolen te stoken. Zou men niet goed doen hem een standbeeld van gelakken aarde op te richten?

De eerw. heer Bonjour, pastoor te Rosmeer, is in deze parochie overleden. Hij was geboren te Zammelen den 12 mei 1805 en werd priester gewijd in 1826. Sedert het jaar 1852 bekleedde hij het ambt van pastoor van Rosmeer. Die achtbare priester zal lang betreurd worden door zijne parochianen.

Zijn plechtige lijkdienst zal in de kerk van Rosmeer gevierd worden den 14 januari om 9 uren.

Men meldt ook het overlijden van den eerw. heer Vandensavel, deken van Heeringen.

Op den markt van Tongeren van verleden woensdag waren te koop gesteld 178 hoornbeesten, 78 schapen, 502 vette varkens en 815 magere varkens.

Sterfgeval.

Gisteren avond is in onze stad in den ouderdom van 86 overleden M. Louis Claes, oud lid van den gemeenteraad en oud bijgevoegd lid van het nationaal Congres.

M. Claes genoot de algemeene achtung zijner medeburgers. Zijne plechtige begrafenis zal toekomenden maandag om 11 uren plaats hebben.

Binnenland.

Men schrijft uit Brussel: Tot nu toe schijnt de politie nog niet op het spoor der daders of medeplichtigen der uitgifte van de valsche biljetten van 100 fr. der Nationale Bank te zijn. Dit is zooveel te meer te verwonderen, daar deze eene som van 10,000 fr. heeft uitgehoofd, aan dengene die de pligtigen zal aanhouden of doen ontdekken. De Bank heeft tot nu toe de valsche biljetten, die haar aangeboden zijn, uitgekeerd; zij handelt hierin niet gelijk de Bank van Engeland, die de betaling harer valsche biljetten weigert al zijn zij nog zoo goed nagemaakt. Het publiek in Engeland is aan die weigering gewoon, welke het voor een onbetwistbaar recht der Bank aanziet; doch ten einde het verlies te vermijden dat hun soortelijke biljetten zoude veroorzaken, schrijven de Engelse kooplieden de nummers derzelve in een bijzonder zakboekje, benevens den datum hunner ontvangst en uitgaaf en de namen der personen, van wie men ze ontvangt, en aan wie men ze uitgeeft.

— Men schrijft ons uit Waregem, 28 december: In den zomer van het jaar 1871 werd eene dochter Impe, oud rond de 40 jaar, te Deerlijk, gehucht St. Lotus, van den donderomvergoorpen, terwijl zij onder eenen boom schuilde bij een groot onweder. Sedert dien tijd is de rechterkant van haar lichaam geheel en gansch lam en zwart gebleven. Nu, eenige weken geleden heeft deze dochter ontdekt, dat, indien van den eenen kant de donder haar de helft van het lichaam heeft lam

weendling, welke uwe majesteit hem toewierp, hij hoorde de woorden, met welke uwe majesteit hem vernietigde; beladen met de verachting van zijn geliefden heldhaftigen koning, verwijderde hij zich, maar hij had de eer zijner familie gered. Hij ijde naar zijn schoonvader, fluiserde hem toe, dat hij de som bezat, welke hem reddden kon, hij eischte den sleutel der kas van hem, en een uur later lagen de honderd dukaten, met welke mijn vader zich zijne dapperheid had laten betalen, in de kas, en naast deze lag mijn vader op zijne knieën en dankte God met tranen in de oogen, dat het hem gelukt was, de eer zijner familie te redden en zijnen naam voor schande te bewaren.

Bleek, met tranen in de oogen en met sidderende stem, had Wilhelm de laatste woorden gesproken, en het geluid van den koning, dat niet van hem afgewend was geweest had op het laatst eene zonderlinge uitdrukking, half van blijdschap, half van ontroering gekregen.

Gedurende eenige oogenblikken hoorde men niets. Daarop rees de koning uit zijnen armstoel overeind, en liep langzaam en statig naar den vlaggejonker toe.

— floor eens, mijnheer de luitenant Wilhelm van Belna, sprak de koning toen met luider stemme, ik heb u wat te zeggen: nu vader was een man van eer!

De jonge man liet eenen vreemde-kreet hooren, en op zijne knieën nedervallend, dronkte hij zijne lippen op de hand, welke de koning hem toestak.

— Sire, ik dank u, riep hij hartstogtelijk uit, ik weet, dat de geest mijns vaders thans hier, tegewoondig is en zich verheugt over dit oogenblik.

— Ik wenschte, dat ik hem zelve kon zeggen, hoe ik over hem denk, dat ik hem zelve belooenen kon. Maar zalig zijn de dooden, en men moet hen niet beklagen, die dit aardse jammerdool verlaten hebben. Uw vader was een man van eer, en ik ben er reeds dankbaar voor, dat hij mij daarvan

DE OUDE FRITS.

NAAR HET HOOGDUITSCH.

(8^e VLAARVOLG.)

— Verhaal het mij, want, thans wensch ik reeds, dat gij uw vader zult kunnen rechtveerdigen. Daarom, spreek!

— Sire, het was des avonds voor den slag van Leuthen. Mijn vader bevond zich alleen in zijne tent. Hij had aan mijne moeder geschreven, haar zijne liefdevolle groeten overgebracht, en voor het geval dat hij den volgenden dag in den slag mocht blijven, afscheid van haar genomen, haar aan bevelen, zijnen zoon eene goede opvoeding te geven, opdat deze eenmaal als een trouw soldaat, zijn koning mocht kunnen dienen. Juist had hij den brief, die tevens zijn testament was, want mijn vader had over niets behalve zijde liefde te testeren, toegevoegen, toen zijn schoonvader, de vader mijner moeder, bleek en vreeselijk ontsteld zijne tent kwam binnenvliegen.

— Wat was die schoonvader? vroeg de koning.

— Sire, hij was beaalmester van het regiment waarbij mijn vader diende, en de maand was op drie dagen na geëindigd, en dan zou er een algemeene inspektie van de regimentskassen plaats hebben.

— En de kas van uwen grootvader was niet in orde?

— Sire, dat beled hij mijnen vader in de vreeslijkste wanhoop. Hij had gespeeld, had verloren wat hij bezat, had toen op zijn erewoord verder gespeeld in de hoop van weder te zullen winnen, maar hoe langer zoo meer verloren. Binnen vier-en-twintig uren, dat had hij op zijn woord van eer beloofd, zou hij zijne schuld betalen; toen de vier-en-twintig uren ten einde